

แล้วจะเป็นอย่างไร? และเมื่อรู้ว่าความทุกข์ดับลงแล้วจะเป็นอย่างไรแล้ว จึงมาศึกษาวิธีการดับทุกข์เป็นอันดับสุดท้าย

สรุปได้ว่า การศึกษาเรื่องการดับทุกข์ของพระพุทธเจ้านี้ ต้องศึกษาอย่างเป็นระบบเหมือนหลักวิทยาศาสตร์ จึงจะทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นแจ้งในเรื่องการดับทุกข์ของพระพุทธเจ้าได้ ถ้าศึกษาอย่างไม่เป็นระบบ ก็จะทำให้การศึกษาคิดพลาด แล้วก็ทำให้ไม่เข้าใจหลักคำสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้าได้

ต้องฟังตนเอง

การศึกษาและปฏิบัติเพื่อดับทุกข์ ตามหลักอริยสัจของพระพุทธเจ้านี้ พระพุทธเจ้าจะสอนให้เราฟังตัวเอง คือต้องฟังหรืออ่านมาด้วยตนเองอย่างตั้งใจเพื่อให้จำได้ แล้วยังต้องมาพิจารณาหาเหตุผลอยู่เสมอ จนทำให้เกิดความเข้าใจอย่างแจ่มชัดหรือทะลุปรุโปร่ง อีกทั้งยังต้องนำเอาความเข้าใจนั้นมาพิสูจน์หรือทดลองปฏิบัติอย่างจริงจัง จนเต็มตามมาตรฐานอีกด้วย จึงจะเกิดเป็นความเข้าใจและเห็นจริงขึ้นมาได้จริง หรือดับทุกข์ได้จริง (แม้เพียงชั่วคราว)

ถ้าเราไม่ฟังตัวเอง แต่ไปฟังคนอื่น หรือฟังสิ่งที่เชื่อว่าศักดิ์สิทธิ์ ให้มาช่วยดับทุกข์ เช่น ฟังเทพเจ้า หรือฟังการสวดมนต์ ฟังพิธีกรรมต่างๆ ฟังการทำบุญมากๆ หรือฟังบุญบารมีของครูบาอาจารย์ เป็นต้น จะไม่ทำให้ความทุกข์ดับหายไปได้ เพราะไม่ได้ดับที่เหตุของมัน แต่กลับไปใช้วิธีเหมือนกับการติดสินบนเทพเจ้า ให้มาช่วยดลบันดาลให้เราพ้นจากความทุกข์ ตามหลักของศาสนาประเภทเทวนิยม ดังนั้นจึงทำให้ความทุกข์ไม่ดับลงได้จริงๆ จะได้ก็เพียงแค่ความสบายใจบ้างเท่านั้น

อริยสัจ ๔ เดิมเป็นวิทยาศาสตร์

หลักอริยสัจ ๔ ของพระพุทธเจ้านี้ เดิมแล้วเป็นหลักที่ตรงกับหลักวิทยาศาสตร์ คือเป็นคำสอนที่มีเหตุมีผล พิสูจน์ได้ และสามารถปฏิบัติได้จริง คือใช้ดับทุกข์หรือช่วยให้พ้นทุกข์ได้จริง โดยไม่ต้องขึ้นอยู่กับใคร หรือให้ใครมาช่วย

ทรง

การเวียนว่ายตายเกิดตามอำนาจของกิเลสนี้เอง ที่ทำให้เกิดความทุกข์ ตามที่พระพุทธเจ้าสอน และผลจากการเวียนว่ายตายเกิดก็คือ ความทุกข์ คือเมื่อเกิดวิบากดี ก็เกิดความทุกข์ ช่อนเร้น แต่ถ้าเกิดวิบากชั่ว ก็เกิดความทุกข์เปิดเผย

พระพุทธเจ้าได้ทรงสอนเอาไว้ว่า “การเกิดทุกที่เป็นทุกข์ทุกข์ที่ เมื่อไม่เกิดก็จะไม่ทุกข์” ซึ่งการไม่เกิดนั้นก็คือขณะที่จิตของเรามีสติปัญญาและสมาธิพร้อม ซึ่งก็จะทำให้กิเลสดับหายไปหรือไม่เกิดขึ้น เมื่อจิตไม่มีกิเลส กรรมก็จะไม่เกิด เมื่อไม่มีกรรมก็จะไม่มีวิบาก และไม่มีอุปาทานพร้อมทั้งความทุกข์ ซึ่งเมื่อจิตไม่มีความทุกข์ มันก็จะนิพพาน (สงบเย็น) ซึ่งนี่ก็คือ การทำลายหรือการหักวิถุญะสงสาร หรือการตัดกรรม หรือการหมดกรรม หรือการหยุดการเวียนว่ายตายเกิด แล้วก็บรรลุนิพพาน (เข้าถึง) นิพพาน ที่แท้จริง

นรก-สวรรค์ของพุทธศาสนา

ในพระไตรปิฎกของพุทธศาสนาปัจจุบันนั้น จะมีคำสอนเรื่องนรก สวรรค์ เทวดา นางฟ้า เปรด อสุรกาย (ผี) ยักษ์ เป็นต้น อยู่มากมาย ซึ่งนี่เป็นคำสอนของศาสนาพราหมณ์ ที่ปลอมปนเข้ามาอยู่ในคำสอนระดับศีลธรรมของพุทธศาสนา มาช้านานแล้ว ซึ่งคำสอนเหล่านี้ ถ้ามองในมุมมองของบุคคลในระดับชาวบ้าน ก็จะมองว่าเป็นสถานที่และบุคคลอย่างที่ชาวพุทธทั่วไปในปัจจุบันเชื่อกันอยู่ ตามหลักคำสอนของศาสนาพราหมณ์

แต่สำหรับมุมมองของปัญญาชนแล้ว จะมองต่างออกไป คือจะมองว่า นี่เป็นการสอนธรรมะระดับสูง โดยการเอาธรรมะมาสมมติเป็นสถานที่และบุคคล เพื่อเอาไว้สอนคนมีปัญญา อย่างเช่นคำสอนที่ว่า “คนดีเมื่อตายไปแล้วย่อมบันเทิงบนโลกสวรรค์ ส่วนคนชั่วตายไปย่อมพินาศในนรก” ซึ่งก็หมายถึงว่า เมื่อเราทำความดีเมื่อใด จิตของเราก็จะเปลี่ยนไปเป็นเทวดา ที่หมายถึง คนที่มีแต่ความสุขโดยไม่ต้องลำบากกายพันธุ์ แต่ถ้าเราทำความผิดหรือชั่วเมื่อใด จิตของเราก็จะเปลี่ยนไปเป็นสัตว์นรก ที่มีแต่ความทุกข์ใจ หรือร้อนใจอย่างยิ่งขึ้นมาทันที เป็นต้น ซึ่งนี่ก็คืออุปายในการสอนธรรมะระดับของ ที่ดูผิวเผินก็จะดูเหมือนกับคำสอนของศาสนาพราหมณ์ แต่ความหมายกลับเป็นคำสอนที่ลึกซึ้งของ